N°. 211. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Vrijdag 5 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat in den loop dezer maand, door de Heeren Opper-Brandmeesters, vergezeld door den Commissaris van Policie, en den Stads-Architect, zal worden gedaan, eene generale brandschouwing, waarbij naauwkeurig zal worden gelet, of de stookplaatsen behoorlijk zijn gezuiverd, en of alle brand- en andere ligt vuurvattende stoffen op eenen genoegzamen afstand van de schoorsteenen en verdere stookplaatsen zijn verwijderd en geborgen.

Met uitnoodiging om gemelde Opper-Brandmeesters in hunne te doene inspectien geenszins te belemmeren, en met waarschuwing voorts, dat allen en een iegelijk, zonder onderscheid, die zal worden bevonden in contraventie van het Reglement op het weren van brand, zal worden beboet en gestraft overeenkomstig de bepalingen, tegen de overtreders gestatueerd.

BREDA, den 1sten September 1834.

DE ROY, Vt.
Ter Ordonnancie van dezelven
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De belgische bladen van heden vermeldden de komst te Brussel van den gezant te Londen *van de Weyer*, die na zijn overtogt zich eenige dagen te Ostende, waar vorst *Leopold* zich bevindt, opgehouden had. – De minister van binnenlandsche zaken *Detheux*, was naar Ostende vertrokken.

— Het dagblad van Douai vermeldt, dat de bisschop van Kamerrijk de aalmoezeniers die aan de Karmeliterkloosters in zijn bisdom verbonden waren, uit deze hunne betrekking hebbende ontzet, en gemelde geestelijke gestichten daardoor zoo goed als verboden zijnde, de Karmeliter-zusters, onder geleide harer priores, de marquisin *van Reverseau*, naar Brugge zouden vertrekken, om aldaar eene door den bisschop dier plaats haar aangeboden schuilplaats te vinden.

— De Brusselsche *Indépendant* deelt een berigt van de grenzen aan de zijde van het Sas-van-Gent mede, volgens welk de Hollanders al de artillerie van de grenzen naar de versterkte plaatsen hadden ingetrokken.

— De van Parijs hooger afkomende koersen hebben ook op de beurs van Antwerpen gisteren invloed gehad: de 5 pCt. perpet. werden tegen 31¾, 32 genoteerd; de 3 pCt. tegen 21; Belg. 97¼; Nap. 84¾, 85; Braz. 72.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten September.

Volgens de ministeriële bladen heeft het gouvernement gisteren geene telegrafische depeches van de Spaansche grenzen ontvangen. Onder dagteekening van den 28sten schrijft men uit Bayonne dat de junta van Navarre, zich in den avond van den 25sten te Aldudes bevindende, door de troepen van den generaal *Rodil* is overvallen, en naar Mayu de wijk heeft genomen. Don *Carlos* meende men, hield zich te Irurita, in de vallei van Bastan, op, doch werd door den generaal *Lorenzo* in het oog gehouden.

De jongste berigten uit Madrid van den 26sten vermelden weinig belangrijks. Omtrent het gevoelen der commissie van de kamer van afgevaardigden over het ontwerp tot reductie der schuld, bleef men nog in dezelfde onzekerheid. De vertogen van den Franschen gezant zouden, ofschoon de ministers dezelve onbeantwoord hadden gelaten, zoowel bij het gouvernement, als bij genoemde commissie vrij veel indruk hebben gemaakt, zoodanig dat men zelfs aan het denkbeeld niet vreemd was, dat zij eene verwerping van de gedane voordragt, en langs dien weg tot wijziging van het bestuur, zouden leiden. In de zitting van den 27 of 28sten meende men zoude de commissie verslag uitbrengen.

Het ontwerp van wet, waarbij don *Carlos* met zijne afstammelingen, ten eeuwigen dage van het regt tot den Spaanschen kroon vervallen moet worden verklaard, zoude waarschijnlijk door beide kamers met eene beslissende meerderheid worden aangenomen.

— De cholera, die zich door de overige Spaansche provincien meer en meer verspreidde, begon in de hoofdstad zoodanig af te nemen, dat men de koningin-regentes binnen weinige dagen aldaar terug verwachtte, en men vleide zich, daar deze terugkomst met eene opheffing van de zoo drukkende gezondheidsmaatregelen zoude gepaard gaan, dat zulks op den geest der bevolking eenen heilzamen indruk mogt maken.

— De ongesteldheid van den maarschalk *Gérard* schijnt reeds sints eenige dagen ernstiger te zijn geweest, dan men in 't algemeen daarvan was onderrigt. Heden verzekert men dat hij zich in eenen gevaarlijken toestand bevindt. In alle geval, zegt *le Temps*, zal hij buiten staat zijn, zich vooreerst met de zaken van het ministerie in te laten, en zullen dus vele der gewigtigste hervormingen worden verschoven. Waarschijnlijk staat ook met deze ongesteldheid in verband, dat koning *Lodewijk Philips* geheel van zijnen togt naar de Zuidelijke departementen heeft afgezien.

— De houders der Spaansche renten hebben zich onderling verstaan, om van hier een bekwaam regtsgeleerde naar Madrid te zenden, die bij het Spaansch bestuur hunne belangen zoude doen gelden. Men zegt dat hunne keuze op den heer *Manguin* is gevallen.

— De stad St. Etienne en hare omstreken zijn in den nacht van den 26 op den 27sten door een verschrikkelijk onweder geteisterd. In twee uren tijds is de bliksem op verscheidene plaatsen ingeslagen, en viel er zulk eene ontzettende hoeveelheid water, dat alles werd ondergezet, gansche gebouwen en de meeste der bruggen door de kracht van den stroom werden medegevoerd, en de communicatie naar alle kanten genoegzaam was gestremd. Onderscheidene personen hebben bij dezen ramp het leven gelaten.

— Heden (1 *September*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 106,20; 3 pCt. 74,80; Nap. renten 92; Sp. perpet. 31; 3 pCt. 24½; Cortes 38; alles kontant.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den September.

Door Z. M. is, bij besluit van 27 ll., tot plaatsvervanger in het vredegeregt van het kanton Boxtel in deze provincie benoemd Mr. *A. van Galen.*

— Bij een Koninklijk besluit is bepaald, dat de officieren der korpsen van het leger te velde, welke bij afwisseling in de vestingen zullen worden geplaatst, gedurende den tijd dat zij daarin garnizoen zullen houden, de schadeloosstelling zullen genieten voor het gemis van de campagnevivers, de rations brood alleen uitgezonderd.

— Te Vlissingen is aan den bodem der sluis van het maritime dok een gebrek ontdekt, hetwelk, nu men door het leggen van dammen en het uitmalen van het water in staat is gesteld om het te onderzoeken, gebleken is veroorzaakt te zijn door het gedeeltelijk doorknagen van den houten vloer door de zeeworm. Men vleidde zich, dat dit gebrek nog voor den winter zou kunnen hersteld zijn, opdat niet de thans op de Schelde gestationeerde raaschepen genoodzaakt mogen worden, om gedurende het wintersaizoen naar eene andere haven om te zien.

— De bemanning van Zr. Ms. stoomschip *Curaçao* is met eenige koppen vermeerderd en bestaat tegenwoordig uit 62 manschappen.

Bij Koninklijk besluit van 17 Julij jl., No. 100, is, uit aanmerking dat het gebleken is, dat de Staat, waarin de weduwen- en weezenkas, voor de officieren van de landmagt, zich bevindt, en de vooruitzigten, welke zij voor het vervolg oplevert, maatregelen van voorziening vorderen, en dat men het voortdurend bestaan van deze zoo weldadige inrigting zoo veel mogelijk wil ondersteunen en verzekeren, onder anderen, bepaald, dat ieder officier, die zich voortaan in het huwelijk zal begeven, met eene vrouw, die jonger is dan hij, en haar, na zijn overlijden, het regt op het genot van pensioen wil doen verwerven, aan eene verhooging der contributie, bepaald bij art 5 van 's Konings besluit van 14 Januarij 1815, No. 29, en thans bekend onder den naam van tienjarige contributie, onderworpen zal wezen. Deze verhooging zal bedragen wanneer de vrouw elf of minder jaren jonger is, een ten honderd; wanneer zij twaalf jaren jonger is, twee maal twee, of vier ten honderd, dertien jaren jonger zijnde, drie maal drie of negen ten honderd, en voorts zoo veel ten honderd, als het getal jaren hetwelk de vrouw meer dan tien jaren jonger is, met datzelfde getal vermenigvuldigd, zal bedragen; zullende in het geval dat beide even oud zijn, of dat de vrouw ouder dan hij is, geene verhooging worden betaald. Elk officier, wiens vrouw voor hem mogt komen te overlijden, zal, wanneer hij een nieuw huwelijk mogt aangaan, en ook aan zijne tweede vrouw, na zijn overlijden, het genot der weduwen- en weezenkas wenscht te verzekeren, op nieuw, ten tweeden male, de tienjarige contributie moeten betalen, benevens de verhooging derzelve, hierboven omschreven; terwijl hij de tienjarige contributie, ten behoeve zijner eerste vrouw bijgedragen, geheel zal moeten aanzuiveren, wanneer er kinderen uit zijn eerste huwelijk aanwezig mogten zijn, welke kinderen bij zijn overlijden, in het genot zullen worden gesteld van de onderstandgelden en jaarlijksche gratificatie, bepaald bij art 13 van Zr. Ms. besluit van 14 Januarij 1815, No. 29, als vrucht der betaling, door hunnen vader, bij het aangaan van zijn eerste huwelijk gedaan. Ten aanzien van de officieren, die in het vervolg een huwelijk aangaan, en die zich tot het deelgenootschap aan de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt ten behoeve hunner na te laten weduwen en weezen zullen verklaren, zullen van geene kracht wezen, de bepalingen van art. 8 en 17 van 's Konings besluit van 14 Januarij 1815, No. 29. Te rekenen van den 1sten Julij 1834, en aanvankelijk gedurende den tijd van drie achtereenvolgende jaren, zal het bedrag der kortingen op de traktementen der officieren van de landmagt, voor geneeskundige behandeling, vastgesteld bij 's Konings besluit van den 20 Maart 1817, lett.

C. 3, No. 75, in de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt, ten behoeve derzelve worden gestort. Wanneer een officier weduwenaar wordt, en uit zijn huwelijk kind of kinderen aanwezig zijn, zal hij, tot meerderjarigheid derzelve, de tien- of vijfjarige contributie moeten aanzuiveren, weduwenaar wordende, zonder kinderen na te laten, of bij overlijden derzelve zal hij niet gebonden zijn, na het afsterven, waarin het overlijden zijner vrouw of dat van zijn laatste kind, heeft plaats gehad, de tien- en vijfjarige contributie te blijven voldoen; terwijl aan hen, die bij de storting meer hebben betaald, dan waartoe zij verpligt waren, restitutie van het alsoo te veel gefourneerde zal worden gegeven. Met wijziging in zoo verre van art. 14 van meergemeld besluit van 14 Januarij 1815, No. 29, zal eene weduwe, welke een jaarlijksch pensioen uit de weduwen- en weezenkas geniet, bij het aangaan van een nieuw huwelijk, des verkiezende, zich het op nieuw bekomen van het overlijden van dezen haren lateren echtgenoot, van evenbedoeld pensioen kunnen verzekeren, onder de bepalingen in de volgende artikelen vervat. Bijaldien eene hertrouwende weduwe van die bevoegdheid verlangt gebruik te maken zal zij verpligt zijn daarvan, vóór het aangaan van het later huwelijk, aan het departement van oorlog, schriftelijk op zegel kennis te geven, en zich daarbij tevens moeten verbinden om gedurende den tijd, dat haar aanstaande huwelijk zal duren, aan de weduwen- en weezenkas jaarlijks te contribueren zoodanige som, als haar overleden echtgenoot, wegens contributie op derzelfs tractement, ingevolge zijnen laatsten rang, zoude verschuldigd wezen, bijaldien hij gedurende den tijd van dat latere huwelijk alsnog in leven was. De in het vorig artikel vermelde contributie zal telken drie maanden, door de belanghebbende weduwe, in eene der kassen van de korpsen, ten behoeve der weduwe- en weezenkas, tegen kwitantie moeten gestort worden. Bijaldien eene weduwe meer dan zes maanden achterlijk is in het storten der contributie, zal zij daardoor haar regt op het weder bekomen van haar pensioen verliezen, doch zal, in zoodanig geval, aan de kinderen, uit het vorig huwelijk verwekt, die ondersland en gratificatie blijven verzekerd, zooals bij art. 14 van Zr. Ms. besluit van 14 Januarij 1815, No. 29, is vastgesteld, in geen geval zal er teruggave plaats hebben van de door de weduwe bereids gestorte contributie. Eene weduwe, aldus hertrouwd, treedt bij het overlijden van haren lateren echtgenoot, met den dag volgende op dien, waarop zijn tractement of pensioen zal hebben opgehouden, of indien het een ambteloos persoon is, met dag van deszelfs overlijden, wederom in het genot van haar pensioen. Eene weduwe zal, in geen geval, twee pensioenen uit de weduwen- en weezenkas, wegens twee echtgenooten kunnen cumuleeren. In geen geval zullen, met opzigt tot het regt of in het genot van de onderstandgelden en gratificatie de kinderen, uit meer dan een huwelijk verwekt, te zamen genomen worden, doch die uit ieder bed afzonderlijk, in aanmerking komen bij de beslissing der vraag, of er al dan niet, en tot welk bedrag er termen zijn tot het bekomen van onderstand en gratificatie.

Opgemelde bepalingen zijn, van wege het departement van oorlog, door de navolgende voorschriften vergezeld gegaan: 1o. dat de verhoogde contributie bij het eerst te betalen tractement zal worden ingehouden, en op den drie maandelijkschen staat der ingehouden contributien ten behoeve van de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt verantwoord; welke verhooging zal bedragen, voor een eersten luitenant, die met eene vrouw trouwt, elf of minder jaren jonger dan hij, één ten honderd van het bedrag van het pensioen der weduwe, of drie guldens; voor een kapitein, die met eene vrouw trouwt, dertien jaren jonger dan hij een tegen ten honderd, of zeven-dertig gulden, en zoo vervolgens; dat het register van de verschuldigde en ingehouden contributien, bij de korpsen aangehouden wordende, met opzigt tot de officieren, die een nieuw huwelijk aangaan en hunne vrouwen, na derzelver overlijden, het genot der weduwen- en weezenkas wenschen te verzekeren, met twee kolommen zal worden vermeerderd, ten einde het bedrag van het dubbel tien- en vijfjarig fournissement daarin aan te teekenen, welk fournissement, even als alle andere contributien, maandelijks zal worden gekort, en op de gewone wijze verantwoord; dat geene teruggaaf der betaalde contributie hoegenaamd zal geschieden aan de daarbij bedoelde officieren, die uit de dienst worden ontslagen, of wier vrouwen, voor hen, komen te overlijden, gelijk zulks niet aan de zoodanigen, wier huwelijk wordt gedissolveerd, en dat de officier bij het inzenden der opgave en verklaring, strekkende om als deelgenoot der weduwen- en weezenkas te worden geadmitteerd, zoowel van zich, als van zijne vrouw, zal moeten overleggen de geboorte- en huwelijks-akten, enz.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 1sten September.

De verbeurdverklaring van goederen is in het eigenlijk koningrijk Polen nog niet ten uitvoer gebragt, en de goederen van vorst *Czartoryski* en andere uitgeweken grooten liggen nog steeds onder beslag, waardoor men de hoop voedt, dat, zoo eenmaal eene nadere amnestie mogt worden uitgevaardigd, zij of hunne erfgenamen weder in het bezit daarvan geraken zullen. Daarentegen wordt het beloop der verbeurd verklaarde goederen in de met Rusland vereenigde provincien op eene waarde van ongeveer honderd millioenen roebels in papier geschat.

— De zitting der standen van het Hertogdom Brunswijk, die reeds sints den eersten maart onafgebroken werkzaam waren, is op den 25sten augustus voor drie maanden gesloten, om aan het bestuur de gelegenheid te geven, omtrent de gedane voorstellen en gemaakte bedenkingen een bepaald besluit te nemen.

— Men meldt uit Zurich, dat de heer *Fein*, wien door de Policie gelast was het grondgebied te verlaten, zich deswege in de bijeenkomst des duitschen handwerkslieden beklaagd en hunne toestemming had verkregen om daartegen te protesteren. Hij is daarop in hechtenis genomen en naar Baden, in het kanton Aargau, vervoerd.

— Het ontwerp eener nieuwe militaire organisatie is aan de Zwitsersche kantons ter overweging medegedeeld. Men vreest, dat Bern zich daartegen, uit zucht tot tegenwerking, verzetten, zal en dat andere kantons bedenkingen tegen de groote kosten der uitvoering zullen te berde brengen. Dit ontwerp, dat nogtans zeer berekend is tot bevordering van eenstemmigheid onder de leden van het Bondgenootschap, vereenigt den eersten en tweeden ban tot een leger van 67,516 man, dat later op 70,000 kan gebragt worden, en geeft aan de troepen gelijkvormige vanen en kleeding, met behoud der kantonale kokarden.

De zittingen van den landdag zouden, volgens de zwitsche berigten, met het einde van augustus nog niet zijn afgeloopen, daar de inhaal der rekeningen veel tijd wegneemt. De kommissie ter herziening van het eedgenootschappelijk verbond moest den 25sten haar laatste bijeenkomst houden.

Uit Bazel schrijft men, dat een groot gedeelte der bevolking dier stad, op den 26sten augustus, het besluit van den landdag waarbij de scheiding van het landschap werd aangenomen, door openbare teekenen van [illegible] heeft bedacht.

De beruchte *Welti* is door het opperregt tot het kanton Aargau, als overtuigd van herhaalde brandstichtingen, ter dood veroordeeld.

— Z. K. H. de Kroonprins van Beijeren is op den 24sten augustus te Schoenbrunn aangekomen, en door het K. Oostenrijksch Hof met de meeste onderscheiding ontvangen. Men meende ook te Weenen, dat dit bezoek met het ontwerp eener huwelijksverbindtenis tusschen gemelden Vorst, en de Aartshertogin *Theresa* in verband stond.

— Aan de Oostenrijksche grenzen hebben zich op nieuw eenige Bosniers [illegible] vertoond; zoodat men bedacht is, door afdoende maatregelen de strooptogten dier lastige naburen, voor het vervolg te keer te gaan.

— In Gallicien heeft zich het gerucht verspreid dat te Chotein in Podolien de pest is uitgebroken, en zijn dien ten gevolge door het Oostenrijks bestuur de gewone voorzorgen aan de grenzen verordend.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 3den September.*

NEDERLANDEN.	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
Werkel. schuld	2½	50 1/16	50⅞	50 1/16
Dito dito	5	97 11/16	97 13/16	97¾
Uitgestelde dito	. .	1 [illegible]		
Kansbill. dito	. .	21½	21 9/16	21½
Amort. Syndic.	4½	89		
Dito dito	3½	71	71⅛	71
Schatkistbiljett.	6	100⅞	100⅞	
Oorlogslasten	5	100⅞		
Leening 1831	6			
Handel-Maats.	4½			
FRANKRIJK.				
Inschr. Grooth.	3	74⅜	74⅞	
ENGELAND.				
Dito per 12 Aug.	3			
SPANJE.				
Certificat. Amst.	5	33¼	34⅛	33⅞
Dito f 1000	3	22¼	23	22½
Uitgest. 2 pc. Sch.	5	11⅞	12⅜	11⅞
Cort. Pens. Lond.	5	39⅞	41	39⅞
NAPELS.				
Certificat. *L & B*	5			
Dito *Falc. & C.*	5			
Leen. Lond. *R.*	5			
RUSLAND.				
Obl. *Hope* 1798/1816	5	102⅞	102⅜	102⅜
Dito dito 1828/1829	5	103½	103½	103½

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
Cert. dito 1831	5	96⅜	96⅜	
Obl. te London	5			
Certif. te Hamb.	5			
inschrijv. Assig.	6	67	67¼	
Certificat. dito	6	66⅞		
POLEN.				
Aand. Loot. fl. 300.		116¾		
PRUISSEN.				
Dito dito R. 50.		101½	101½	
OOSTENRIJK.				
Dito dito f 100.				
Dito dito » 250.				
Metalliek	5	97⅞	97⅞	
Dito Lond. gen.	5			
Dito	2½			
Oblig. *Goll & C.*	5			
Dito	4			
Cert. Stadsb. dit.	2½			
Ween. Bankact.	3			
DENEMARKEN.				
Leening te Lond.	3			
BRAZILIEN.				
Dito *Rotschild.*	5	74⅜	75⅛	75⅛
GRIEKSCHE.				
Dito te London.	5			

Heden overleed alhier tot onze bittere droefheid, onze dierbare Moeder, Mejufvrouw MARIA ELISABETH BITTEL, weduwe van wijlen den Heere EGIDIUS FREDERICUS VAN DEN GOORBERGH, voorzien met de laatste H. H. Sacramenten der Kerke, in den ouderdom van nog geen 58 jaren.

BREDA, 1 September 1834.

E. E. H. VAN DEN GOORBERGH.

Mede uit naam mijner Broeders.

Een jongeling van goeden huize, toegedaan de Hervormde Godsdienst, oud zeven-en-twintig jaren, kunnende van deszelfs goed gedrag en kunde, de meest voldoende getuigenis produceren, en die ruim tien jaren, als Kandidaat-Notaris, van jongs af aan op een voornaam Notaris-Kantoor werkzaam geweest, doch nu door deszelfs driejarige dienst als Luitenant bij de Schutterij daarvan verstoken, wenschte zich thans, in de Provincie Holland, Utrecht of Gelderland tegen billijke belooning, als Klerk op een Notaris-Kantoor geplaatst te zien. — Adres met vrachtvrije Brieven gemerkt F aan de Drukkers en Uitgevers dezer.

VERKOOPING VAN MEUBELEN,

geschikt voor *Tafel-* en *Koffijhuishouders*, op aanstaande Zaturdag den 6. September 1834, des voormiddags om 9 uur, in de Jansstraat, wijk A, no. 474, te Breda, daags te voren voor een ieder te zien.

Zie het biljet.

* Bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN EN ZOON, te Zaltbommel, komt van de pers:

DEN 2de DRUK VAN DE

WEDERWOORDEN

VAN EEN

GELOOVIGEN,

DOOR ELZEAR ORTOLAN. In-8o. 12o. op velin papier à f 0,60.

Deze *tweede druk* bewijst genoegzaam dat dit frai en belangrijk tegenschrift tegen LAMENNAIS, WOORDEN VAN EEN GELOOVIGEN, met graagte in ons Noord-Nederland gelezen wordt.

Te BREDA bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.